

PADANJE CEN ODPI- RA OČI FARMARJEM.

**TAJNIK FARMARSKIH ORGA-
NIZACIJE JE POSTAVIL
SENATORJA SMITHA
V PRAVO LUČ.**

Senatorjeva izjava je povzročila
med farmarji ogorčenje.

Washington, D. C. — Cena za bušelj pšenice je padla na \$1.05, za funt bombaža pa na 25 centov. To je namreč cena, ki jo dobe farmarji za svoje produkte. Samoposedi se sazuje, da so farmarji zaradi tega ogorčeni, kajti velebizniško časopisje je pridigalo precej na glas, če se odpravi določena cena in vladna kontrola, da bo cena za bušelj pšenice spiezala na tri dolarje. Pametni ljudje so svetoili in rekli, ko bo odpravljena garantirana cena, bodo žitni spekulantje in borzjani imeli svobodne roke in potisnili bodo ceno ob času letve dol, da je kasneje, ko se polaste poljskih produktov, zopet naženejo navzgor. Prvo se je že zgodilo. Cena pšenice je padla tako nizko, da farmar ne bo s prejemki za pšenico krl avoijh stroškov, cena kruha je pa še vedno tako visoka, kot je bila v vojnem času. To pomeni, da pojde zopet nekaj farmarjev na boben, ker farmarji ne bodo mogli poravnati svojega dolga, kajti tudi posojila so zanje ustavljena.

Veliko nejevolje med farmarji je povzročil senator E. D. Smith iz Južne Karoline, ki je priporočil farmarjem, da naj stavkajo in tako zmanjšajo produkcijo. Zdi se, da ta senator prav malo razume o gospodarskih razmerah, če meni, da o kmetijah. Če bodo farmarji znižali produkcijo, ne bodo sebi prav nič pomagali, ampak bodo imeli še večjo izgubo, kot jo imajo sedaj. Mogoče bodo prejeli par centov več za bušelj pšenice ali funt bombaža, v celoti bodo pa prejeli manj, kot sedaj. Dogodi se pa lahko, da farmarji predjajo še manj, kajti farmarji ne določajo cene poljskemu pridelku, ampak ceno določajo ljudje, ki mogoče v svojem življenju še niso videli pluga.

Senatorjeva sugestija je povzročila tako nejevoljo med farmarji, da je Benjamin O. Marsh, tajnik "Farmarskega narodnega sveta", rekel: "Razočaran sem bil, ko je senator Smith sugeriral, da farmarji zastavkajo za to, kar jim gre. Ako se ne motim, je on glasoval za predlogo, ki pravi, da je delavska stavka hudodelstvo.

"Če vstavjajo senatorji in pravijo, da ne razumejo zveznega rezervnega zakona, tedaj mislim, da česa, da izvolimo nekaj farmarjev v senat. Farmarji ne bodo prenehali s produkcijo, ampak lahko odpravijo bluf — zvezni rezervni odbor."

DETEKTIV IN OLJNA POSTA- JA OBOPANA.

Chicago, Ill. — Detektivni stražijo oljne postaje že skozi zadnji teden, da jih ne oropajo banditje. Predinočnjim je bil na straži na oljni postaji, ki se nahaja na vogalu Sedem in šestdesete ulice in Južnookajške ceste, detektivski seržant Frank J. McCahey, ko se je pripeljal pet banditov in poizkušali detektiva z običajnim banditskim pozdravom "roke križati." Detektiv je moral ubogati. Banditje so mu vzeli samokres, uslužbenec na oljni postaji pa denar.

NASPROTNIK DELAVSTVA PORAZEN PRI PRIMARNIH VOLITVAH.

Atlanta, Ga. — Walter H. Brown je kandidiral za governorja. Ape- liraj se na volilce, da naj zanj glasujejo, kar je za odpravo delavskih strokovnih organizacij. In posledica? Dobil je tako malo glasov, da je prišel na četrto mesto. S svojim priporočilom se je popolnoma osmešil pred volilci.

SERBSKI REGENT ALEKSANDAR DER JE BIL ZOPET NA- PADEN Z BOMBO.

Brusel, Belgija, 13. okt. — Črnogorski tiskovni biro poroča, da je bil izvršen napad na srbskega regenta Aleksandra ob času njegovega poseta Boane pred nekaj dnevi. Napad je bil izvršen, ko se je regent vračal iz Sarajeva. Pod vlak je bila vržena bomba, ki je raznesla dva vozova, toda regentu se ni zgodilo nič hujšega. Preiskava, ki je takoj sledila, ni odkrila krivcev. Sarajevski šupan in mestni svet sta valed tega razgnirala.

PREMIRIJE MED POLJA- KI IN RUSI PODPISANO

Sovražnosti na poljski fronti prenehajo dne 18. oktobra in ostane še Vranglova fronta.

VILNA — DRUGA REKA.

Riga, 13. okt. — Snoči ob polnoči sta bila podpisana premirje in preliminarni mir med Poljsko in sovjetsko Rusijo. Premirje stopi v veljavo v šestih dneh, to je dne 18. oktobra.

Stvar se je izvršila brez kakih ceremonij. Pred poslopjem Črne glave, v katerem se vrši mirovna konferenca, je bila še popoldne zbrana velika množica ljudi. Adolf Joffe, načelnik sovjetske delegacije, je prvi prišel v dvorano in za njim je stopil Jan Demski, načelnik poljske delegacije; nato so sledili poljski in ruski delegatje. Poleg delegatov je bilo navzočih dvesto oseb, med katerimi so bili zavestniški diplomatje v Rigi in letovalski uradniki.

Joffe je odprl govor in v kratkih besedah povedal, da je pogodba premirja in preliminarne mira gotova za podpis. Nato je prebral ruski tekst pogodbe. Čitanje se je nadaljevalo v poljskem in ukrajinskem jeziku, kar je vso precej časa in mnogi delegatje so bili nervozni. Joffe je dejal med drugim, da je riski mir "mir brez zmage in brez poraza, mir nezmagovalcev in mir nepremagancev."

Neutrlni opazovalci se strinja z Joffejevim. Preliminarni mir, sklenjen v Rigi, je mir po načelu "daj in vzemi", ki ne zadovoljuje boljševikov niti Poljakov. Poljski junjerji, izžrpani fizično in finančno, so sicer zadovoljni, da ni bilo večje nesreče, ampak kolje jih, ker so morali priznati neodvisnost sovjetske Ukrajine in Bele Rusije; boljševiki so pa zadovoljni, da imajo zopet odmor na eni strani, medtem ko bodo nadaljevali boj proti Vranglu.

Vranglova fronta je sedaj še edina večja fronta, na katero bo sedaj sovjetska Rusija vrgla vse svoje sile, da zdrobi zadnjega — v tem momentu — sovražnika, katerega podpirajo zavezniki.

Variava, 13. okt. — Vilna je postala druga Reka. Rebalni poljski general Zeligowski je na čelu 5000 vojakov okupiral omenjeno litvinsko mesto proti volji poljske vlade. Zeligowski je prej razgniral kot poveljnik rednih poljskih čet, potem je pa zbral prsto- voljce, ki so doma iz okolice Vilne in s pomočjo teh je okupiral Vilno zadno soboto. Iz Kovna poročajo, da je Zeligovski ustanovil provizorično vlado v Vilni iz sveta šestih mož in sebe je postavil za predsednika.

Knez Sapieha, poljski zunanji minister, je rekel večerj pred časnikarji, da je poljska vlada popolnoma nedolžna glede okupacije Vilne in da bo akušala izsloviti vojske iz mesta; v isti sapi je pa dejal, da je dogodek v Vilni naravna posledica krivice, ki se godi Poljski, kakor je bilo v služaju na Reki. Iz tega sledi, da poljska vlada na tihem odobrava šin Zeligovskija — poljskega D'Annunzija — in najbrž ne bo sterila ničesar, da ga spravi iz Vilne.

London, 13. okt. — Iz Kovna javljajo, da je zavladala velika razburjenost med Litvinci zaradi okupacije Vilne. Litvinska vlada je prišla splošno mobilizacijo.

PROHIBICIJA PO- MNOŽUJE KORUPCijo.

IZPLAČANJE JE BILLO \$30.000
PODKUPNINE ZA PONAREJE-
NO PREVOZNO DOVOLJENJE.

V afero so zapleteni profesionalni
političarji, advokati in drugi.

Chicago, Ill. — Vsakdanja odkritja govore, da prohibicija zelo pomnožuje korupcijo. Najnovejša odkritja pa govori, da je bilo izplačanih trideset tisoč dolarjev podkupnine pri transakciji za sto pet in dvajset tisoč dolarjev šganja.

Ispoved je napravil H. A. Sadler, newyorški borzni mešetar s delnicami in advokat. Drugo ispoved je napravil Andrew Pappas, profesionalni političar med Grki, šifkartas itd. Ispovedi sta zapletli v afero John J. McLaughlina, profesionalnega političarja in bivšega poslanca Illinoiske legislature, ki je sedaj nastavljen kot deputij pri davčnem uradu in je dodeljen prvi diviziji.

Sadler in Pappas sta izpovedala, da je bilo McLaughlinu izplačanih trideset tisoč dolarjev kot podkupnina, da preskrbi dovoljenje za transportacijo šganja, ki naj bo podpisano s ponarejenim facsimilom prejšnjega prohibicijskega ravnatelja Huberta Howarda.

Komaj je ta vest prišla v javnost, pa prihaja izjava državnega pravdnika Charlesa Clyna, ki pravi, da se ispovedi nista v celoti izkazali kot resnični in da nekateri detajli v ispovedih niso resnični.

Fakt je tale: Iz šganjarn, poslane pod imenom Old Grand Dad v Louisville, Ky., je bilo poslanih v Chicago 1.200 zabojev šganja, ki je bilo vredno sto pet in dvajset tisoč dolarjev. Šganje je dospelo v Chicago 24. avgusta in je bilo zaplenjeno, ko so ga rasvaljali naročnikom.

Poleg McLaughlina je zapletenih še deset oseb v afero.

Vse obtožilni material bo predložen velenoroti še ta teden.

Tako prohibicija širi korupcijo. Ljudje podležejo podkupnini, ki so bili vse svoje live dni poštni, ker je podkupnina visoka. Nikjer pa ni opaziti, da je prohibicija poboljšala ljudi. Tisti, ki so pili šganje, preden je bila uvedena prohibicija, ga pijejo tudi danes z razliko, da sedaj več izmačejo za šganje kot pred uvedanjem prohibicije. Prohibicija se je v kratkem času izkazala, da ne ho odpravila pijančevanja, še toliko manj pa poboljšala ljudi.

NEKEDNA POGAJANJA RAS- POKOV RUDARJEV IN POD- JETNIKOV PRIMO KNOVA.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je obvestil zastopnike rudarjev na polju trdga premoga, da se vrši sestanek s podjetniki v Serantonu dne 18. oktobra z namenom, da se igravna spor.

Iz Hazeltona je došla vest, da so voditelji rudarjev zadovoljni, da je predsednik znova sezval sestanek, da se doseže sporazum.

DELAVSKA KONSUMNA ZA- DRUGA, KI SLUŽI ZA ZOLED.

Bloomington, Ill. — Tukajšnja delavska konsumna zadruga je izplačala svojim članom za enajsto četrtletje po deset od sto dividende. Zadruga je ustanovljena po ročalskem sistemu.

VREME.

Chicago in okolica: V petek oblačno in neestno. Menjšajoli se lahki vetrovi. Temperatura v sedmih 24. urah: najvišja 72, najnižja 67. Sonce izide ob 7.00, zaide ob 6.13.

Litvinci pravijo, da se je okupacija Vilne izvršila po nalogu poljske vlade in ne verjamejo v pravilico o "drugem D'Annunziju". Razmerje med Poljski in Litvinci je zopet skrajno napeto.

SOVJETSKA VLADA DEPOR- TIRA PET AMERIŠKIH VOHUNOV IZ RUSIJE.

Moskva, 12. okt. (brezščno v Berlin, 13. okt.) — Pogerjenstvo ljudskega sveta za zunanje stvari je danes naznanilo, da bo izpuščeni iz zapora in deportirani pet ameriških državljanov, ki so vohunili v sovjetski Rusiji. Med temi je tudi neki Albert Boni iz New Yorka. Santeri Nuorteva, ravnatelj oddelka za entente države, je dejal, da je v Moskvi vsa skupaj osem ameriških vohunov, ki bodo kmalu poslani domov.

RUDARJI V ANGLIJI GLASOVALI ZA STAVKO

Drugo glasovanje je izpadlo s
enakim rezultatom kot prvo.

VLADNI POGOJI SO ZAVR- ZENI.

London, 13. okt. — Prva poročila o izidu drugega glasovanja rudarjev, glede vprajanja splošne stavke so pokazala, da je referendum izpadel s enakim rezultatom kot prvi: rudarji so z veliko večino glasovali za stavko.

V Northumberlandu so rudarji glasovali 1440 proti 584 za stavko; v dvema rovoma v South Walesu stoji glasovi 2598 za stavko in 811 proti; v Lancashireu so rudarji zavrgli pogoje vlade in premogovnih magnatov, z 2338 proti 218.

Voditelji rudarjev so večerj izjavili, da pričakujejo enak rezultat na vsem polju premoga. Rudarji so pokazali, da se ne dajejo vtiati na nobeno zahtevanje svoje.

Industrijski mir na Angleškem je valed tega zopet na tehničel. Velika nezadovoljnost je ne samo med rudarji, temveč med delavci v vseh industrijah. Šteje rudarskih glasov bo končno jutri (četrtek) in izid glasovanja bo utrdno namanjen v soboto. Naznme se, da eksekutiva Rudarske zveze ne bo več zavlačevala sklepe, kakor je prvič, temveč se bo pokorila volji večine rudarjev.

Pogoji vlade in lastnikov rorov, ki so bili dani na splošno glasovanje, so, da rudarji dobe en šiling (24 centov) povhnanja dnevne mezde, kadar pokažejo, da so v stanju proizvesti višji minimum premoga in pozneje dobe dva šilinga, kadar se minimum zopet zviša. Zahtevo rudarjev, da se cena premoga zniža 14 šilingov pri toni, je vlada zavrgla.

NEVARNI BELOG JE POSTAL PLEN POŽARA.

Chicago, Ill. — Brigada in shajališča znaneev iz ljudskih plača, poznanege pod imenom "Burr Oak Inn," nahajajočega se ob mestni periferiji na vogalu Sto devetnajste ceste in Južne Woodove ulice, ni več. Kar oblasti niso dosegle, je izvršil ogenj.

Brlog je bil opremljen s podzemeljskimi hodniki, tako da so osebe hitro izginile, če jih je iskal policija. Tak hodnik je vodil od točajske mize, drugi pa iz plezne dvorane, tretji pa iz sprednjih sob v ozadje, kjer so vodili vsi trije v gorajo, v kateri je vedno škatal avtomobil, da sedejo nanj osebe, katerim je policija za petami. V podrinah so našli puške, samokrese, municijo, opij in dovoljenja za pokop mrtlice, na katere je bilo treba zapisati ime mrtlice.

Tukaj so se shajali tatovi, banditje, profesionalni političarji, trgovci s belimi sužnicami, ljudje, podvrženi uživanju opija in kokaina itd.

Nekateri sodijo, da so prebivalci v Burr Oaku zapalili brlog, drugi sodijo, da je bil ogenj podtaknjen iz maščevanja, ker je "Mike de Pike" odepalil svoje tovarnike pri kupciji šganja, nekateri pa mislijo, da je ogenj nastal po nesreči.

PONOČNI JEZDECI NADA- LUJEJO S POŽIGANJEM

NE OHRAJO SE NA APELE
GOVERNERJEV.

V Alabami se še občutijo posledice
nastopa ponočnih jezdceev.

Waco, Tex. — Zdi se, da proklamacije in opomini governerjev niso prav nič izdali in niso napravili najmanjšega vtisa na ponočne jezdce. Po sem došlih poročilih je sgorela pri Branchvillu šupa z vsemi pripravami za žičenje bombaža. Tukaj splošno bodijo, da je to delo ponočnih jezdceev. Škoda znaša dvajset tisoč dolarjev.

Iz tega dogodka sklepajo nasadniiki in farmarji, da ponočni jezdci ne prihajajo s praznimi grožnjami, ampak izvrše, kar zagroze.

Fort Smith, Ark. — Iz Lavaca poročajo, da so na dveh šupah s pripravami za žičenje bombaža našli lepake z grožnjami ponočnih jezdceev. Pri šupah so zdaj postavili oborožene straže.

Neki delavski voditelj je rekel, da se v teh pošlih, povzročenih po ponočnih jezdcih, vidi vsa norost sedanjega produkcijskega sistema. Ponočni jezdci so podobni evropskim tkalcem, ki so razbili stroje, ker so mislili, da so stroji krivi njih bede. Tako je tudi s ponočnimi jezdci. Siloma ki na duhu si domišljajo, da preprečijo padanje cen, še uničijo sirav produkt, kajti ne zavedajo se, da svet ni danes več odvisen od bombaževga pridelka v Ameriki.

Shawnee, Okla. — Prenehali so z žičenjem v mnogih mestih, na bombah v okraju Morganu, kor so ponočni jezdci zagrozili, da jih polgo, če ne prenehajo s delom. Tako poroča poročevalec "Bannerja," ki izhaja v Albanyju, Ala.

PETER MLADINEO JE MR- TEV.

Chicago, Ill. — Iz informacijskega urada ameriškega Rdečega križa, jugoslovanski oddelek, se poroča, da je umrl 16. septembra t. l. vrli jugoslovanski rodoljub Peter Mladineo v svojem rojstnem mestu Pučišće, Dalmacija. Umrl je v starosti 35 let.

Peter Mladineo je bil član zveznega državnega informacijskega urada od začetka vojne in na njegovo inicijativo je bil organiziran jugoslovanski informacijski oddelek, v katerem je deloval do svojega odhoda v staro domovino, kamor je odšel kot član jugoslovanskega pomožnega odbora meseca junija 1919. Nameraval se je povrtni v Ameriko, toda bolezen, na kateri je bolehal že več let, mu je preprečila povratek. Iakal je zdravje v raznih zdraviliših v Jugoslaviji, toda zaman. Slednjič je podlegel v starosti 35 let.

Peter Mladineo je bil poznan med vsemi Jugoslani valed svojega agilnega delovanja za dobrobit Jugoslovancev v Ameriki kot v stari domovini in valed tega tudi vsepovsod zelo čislani. — Časten mu spomin!

PRAVNIŠK JE ODPOVEDAL SLUŽBO JUSTIČNEMU DE- PARTMENTU.

Indianapolis, Ind. — Dan W. Simms, pravdnik, ki ga je nastavljal justični departament, da vodi službo proti premožnostnim podjetnikom in voditeljem rudarjev zaradi kršenja Leverjevega zakona, je podal svojo rezignacijo.

Simms je odšel na svoj dom v Lafayette in molči o stvari.

Šliho se glasovi, da Simms ni soglasi z justičnim departamentom, ker je prejel od departamenta navodila, da se naj nikar ne posluž gotovih dokazov, katere je hotel Simms izrabiti proti obtožencem.

ADVOKATJE PRIPOROČAJO UVEDBO KONSTABLERŠKE ČETE.

Denver, Colo. — Državna advokata zbornica priporoči prihodnji legislaturi, da uvede državno konstablarje, kakršni so v navedi v Pennsylvaniji. Advokatje pravijo, če bi imeli tako četo v državi Colorado, ne bi prišlo pri zadnji celoštevilski stavki do nemirov v Denverju. Seveda ne omenjajo advokatje besede o najetih profesionalnih pretepačih v službi celoštevilniške družbe, ki so izvajali občinstvo in povzročili nemire.

KDO JE ZMAGAL V PLE- DISCITU NA KOROŠKEM?

Jugoslavija in Avstrija pravita,
da sta zmagali.

RESULTAT SE NI ZNAN.

Pariz, 13. okt. — Tukajšnja srbska mislija je prejela anodi poročilo iz Beograda, da je prvo štetje 35.000 glasov pokazalo mnago Jugoslovancev pri plebiscitu na Koroškem. Celovec je središče prve zone, v kateri se je vršilo glasovanje zadnje nedelje in v kateri je več kot polovica prebivalcev nemške narodnosti.

Celovec, 12. okt. — Oficielni rezultat plebiscita o vprašanju, da li ta del Koroške pripade Avstriji ali Jugoslaviji, še ni znan v tem času, toda vsa znamenja kažejo, da so zmagali Nemci. Najmanj devetdeset odstotkov volilcev se je udeležilo glasovanja.

Dunaj, 13. okt. — Poročila iz Celovca, ki so obklevetana v dunajskih listih se glas, da je bilo pri plebiscitu na Koroškem dva tritjini glasov oddanih za Avstrijo.

DOBRODELNOST PODJETNI- KOV V PRAVI LUČ.

New York, N. Y. — "Spoštovani" William M. Wood, predsednik American Woolen kompanije, je nedavno izrazil željo, da hoče znižati delavcem življenske troške, ki garažo za volneni trust. Dejal je, da ustanovi Milske komisarjate ali kompanije prodajalne, ki izpodrinejo braunjeve. V teh kompanijskih prodajalnah bodo delavci prejeli blago ceneje kot pri banjevlah.

Wood je mislil s tem načrtom odkloniti zahtevo delavcev po višji mendi. Kompanija je odprla svoje prodajalne in vse velebizniško časopisje je sapelo slavo Woodu kot dobrotniku delavcev.

Ali na nesrečo je bil Wood obtožen profitarstva. Iz sankt se je izmuznil na podlagi tehničnih vzrokov.

Med tem se je pa dogodilo, da ljudje niso hoteli kupovati sukna po visokih cenah in veliki dobrotnik delavcev Wood je zapri tekatilne tovarne. Na tisoče in tisoče delavcev je bilo vrženih na cesto. Wood se je izgovarjal, da je bil primoran zapreti tovarne, ker so bila narofila odpovedana, ker so kolodvorci zabasani z železniškimi tovornimi vozovi in ker je justični departament uvedel proti njemu sodnijsko postopanje.

American Woolen kompanija je pomnožila svoje dohodke v letu 1918 za 316 odstotkov nad dohodki v letu 1914.

Čuditi se smemo, če se je v tem času sukno podražilo za dve sto odstotkov.

Tako izgledajo ljudje, ki jih velebizniško časopisje slavi kot dobrotnike delavstva. Vsak delavec si zdaj lahko napravi svojo sodbno o takih dobrotnikih.

ŽELEZNIČARJEVA USODA.

Dover, Ohio. — 23-letni železniški kurjač Wesley Davis je bil obglavljen, ko je pred mostom pomolil svojo glavo s lokomotive. Bila je gosta magla in Davis ni vedel, da se je vlak približal železniškemu mostu.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročniki: Zedinjena država (tj. New Chicago) \$2.50 na leto, \$0.50 na pol leta in \$0.25 za tri mesece; Chicago \$2.50 na leto, \$0.50 na pol leta, \$0.25 za tri mesece, in za inšpektorje \$0.50.

Naslov na vsa, kar ima slika s Natom

"PROSVETA"

2037 So. Lawrence Avenue, Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Support Society.

Owned by the Slovene National Support Society.

Advertising rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Dobava v obliki knjige na pr. (september 1-20) poleg volge ima in dodatno posredni, da vam je v tem delu posredni posrednik. Posrednik je posrednik, da se vam ne izgubi nič.

PODJETNIKI SO POGORELI S SODNIJSKO PREPOVEDJO.

Kadar podjetniki opazijo, da so jim pričela pohajati sredstva, da ukroto štrajkajoče delavce, tedaj se najraje obrnejo na sodišče, da izda sodnijsko prepoved, ki prepoveduje stavkarjem razporediti stavkovne straže, nagovarjati delavce, da se pridružijo stavki, sploh vanko akcijo, ki koristi stavkarjem. Redkokdaj se dogodi, da je petičja za sodnijsko prepoved odklonjena.

Podjetniki se zavedajo, če je stavkujočim delavcem prepovedana vsaka akcija, ki jim koristi, da je stavka čez na polovico zanje dobljena, in da je treba od strani podjetnikov le še majhnega pritiska, da se delavci porazijo vrnejo na delo. Delavci, ki kršijo sodnijsko prepoved, pridejo pred sodnika, ki je prepoved izdal, in so kaznovani. Ali kazni ni najhujše, kar primora delavce, da so kmalu porazeni vrnejo na delo. Ampak aretacije stavkarjev kmalu izpraznijo blagajno delavcev. Denar gre za advokate, ki zagovarjajo aretirane delavce, in druge troške, ki so v zvezi s takimi aretacijami, mesto da se porabi za podporo štrajkarjem. Ako se podjetniki poslužujejo sodnijske prepovedi proti štrajkujočim delavcem, tedaj vedo, zakaj tako delajo.

V Cincinnatiju je izbruhnila stavka strojnikov, ki je vsem podjetnikom obležala kot težka jed v žolodcu. Poskusili so razna sredstva, da slomijo stavko. Izdali so velike vrste denarja, da privabijo stavkokase v svoje delavnice in tovarne. Oglašali so v časnikih, da potrebujejo delavce, katerim plačajo izredno visoke mezd. Narobili so privatnim delavskim posredovalnicam, da jih oskrbuje s stavkokasi. Vse zastonj, stavka je trajala dalje, podjetniki so pa prišli do prepričanja, če ne podvzamejo nekaj prav ostrega proti stavkarjem, da pridejo tepeni podjetniki iz te stavke.

V tem obupnem položaju za podjetnike so se podjetniki obrnili na zveznega sodnika Cochran, da izda sodnijsko prepoved. V svoji vlogi so lažljivo argumentirali, da štrajkujoči strojniki preprečujejo in omejujejo meddržavno-trgovino. V svojih umazanih duhah so se videli kot zmagovalce, kajti rekli so, taki argumenti morajo držati.

Da ti argumenti je bolj drže, so se njih navihani advokatje skilcavali na sodnijsko prepoved, ki je izdal zvezni sodnik Killeta v Toledu proti štrajkujočim delavcem v podjetju Overland kompanije. Tudi tam so kompanijski advokatje izjavili, da stavka omejuje meddržavno trgovino.

Zagovorniki štrajkujočih strojnikov so pa opozorili sodnika na razodbo najvišjega sodišča Združenih držav v zadevi zakona za varstvo otrok, ki je bila podana pred dvema letoma. Ta zakon je prepovedoval pošiljanje produktov iz ene države v drugo, če so produkti izdelali otroci pod določeno starostjo. Najvišje zvezno sodišče je razveljavilo to postavbo z motivacijo, da postava ne urejuje meddržavne trgovine, ampak določa razmere, v katerih naj se vrši produkcija. Dalje je sodišče izjavilo, da kongres nima pravice uravnavati produkcijo v posameznih državah, ampak da gre ta pravica izključno le državam.

Sodnik Cochran je pazno poslušal argumente in se je po končanem argumentiranju pridružil mnenju najvišjega zveznega sodišča. Prošnja za sodnijsko prepoved je bila odklonjena. Povdaril je, če strojniki štrajkajo, da se ne vtikajo v meddržavno trgovino, ampak mogoče omejujejo le produkcijo v državi.

Za podjetnike je bil seveda to hud udarec, kajti spodletela je zvijača, o kateri so sanjali, da se prav zanesljivo zanje obnese.

Ali se farmerjem res ne mora pomagati? — Vlada lahko izda zakladniške note na kratek rok, da krije troške, kadar nastane potreba. Posojila farmerjem so zadržana zaradi neke vložene tožbe. Ali bi se ne izdalo lahko tudi zakladniške note, da se opomore farmerjem?

Zakaj se pa to ne zgodi? Ej farmerji imajo malo svojih pravih zastopnikov v kongresu. Na drugega novembra imajo priliko, dajih izvolijo najmanj sto svojih pravih zastopnikov.

Reorganizacija zakonno veletrgovine v Pittsburghu, Pa.

Mesečnik "Co-operation", katerega izdaja Zadruga ameriška liga v Chicagu je priobčil v oktoberski številki daljše poročilo o reorganizaciji zakonno veletrgovine v Pittsburghu, Pa. ali takozvani "The Tri-State Co-operative Association". Ta organizacija je ustanovila v zvezi s Pennsylvaniji večje število trgovin na drobno in v Pittsburghu je imela zadrugo veletrgovino, iz katere je zalagala svoje podružnice.

Začetek je dobro kazal in vsi so imeli najboljšo upanje, da bo to podjetje vpevalo, toda kmalo so se pokazali nedostaki, ki bi lahko postali usodni za to zadrugo gibanje v zvezi s Pennsylvaniji. Uvedli so prebake, ki je dokazala, da je bilo vodstvo tega podjetja v naprednih rokah in da ni toliko pastilo, da bi ljudstvo podnevalo o zadrugi, ampak je postalo pačjo abstrakcijo kapitala, in pripravevalo je ljudstvo razočanje nemišelnosti organizatorji, kateri so bili poslati med delavstvo, niso vzpodbujali delavce k zadrugarnemu gibanju, ampak kot nabirali članarino oziroma prodajali delnice, pri čemer so pripovedovali, da bo vsako do 40 odstotkov dobička koncem fiskalnega leta. Prilagodili so se prišli tudi podružnice, da ne dobiče one vrste blaga, katerega so naročili in poleg tega ga morajo večkrat še dražje plačati, kot v drugih trgovinah. Sploh opazili je bilo veliko nezadovoljstvo med vsemi člani valod nepravilnega vodstva te zadrugne veletrgovine.

Konečno je bila sklicana izredna seja odbornikov te organizacije, na kateri je bilo sklenjeno, da se odločijo vse podružnice, in da postanejo popolnoma samostojne trgovine na drobno, ako pa hočejo, ostanejo lahko še tudi nadalje članice zadrugne veletrgovine v Pittsburghu. Vsake podružnice pa pusti ene delnice od stalnega kapitala v priložni zadrugi zvezi. Nadalje je bilo sklenjeno, da morajo podružnice poravnati takoj vse račune in da bo vsaka podružnica kreditirana za gotovo vrsto iz delca, katerega je vplačala okroglo organizacija št. 5 U. M. W. of America.

Na podlagi teh sklepov so se danj napredne vse podružnice na svoje poslovanje ali charterje in bodo popolnoma samostojne. Ta zadruga veletrgovina je nadalje valila svoj posel kot veletrgovina in ostane le nadalje članica narodne zadrugne veletrgovine v Chicagu. Vse podružnice pa lahko postane članice te "Tri-State" zadrugne veletrgovine, ako vplača določen delež.

Vsa napaka pri vodstvu te organizacije "Tri-State Co-operative Association" je bila v tem, ker so bile nastajene osebe, ki niso imele nobenega pojma, kako voditi tako organizacijo. Namaj pa pojma o zadrugarnosti. V organizaciji je vedl članov, ki so zmogli voditi zadrugne trgovine, toda imeli niso prilike to pokazati.

Sedaj je upanje, da se zadruga reši v zadovoljstvo vseh poslušalcev in da se popravi ta napaka, katere so napravili nehoti in ne na bode več poskušali ekspanzionizma, o katerih ne bode imeli nobenega pojma. Kajti pri vsaki zadrugi mora biti član seveda previdni, da ne zvozi celotnega podjetja.

Pri omenjeni zadrugi organizaciji so nekatere podružnice izgubile precej kapitala, ker je bilo vodstvo te organizacije slabo. Toda upanje je, da se bo s časom vse popravilo.

VELIKO KULTURNO DELO PRIČETO.

New York, N. Y. — V državi New York in New Jersey so pričeli v gradnjo velikega predora pod reko Hudson. To bo največje kulturno delo te vrste na svetu.

Slovenski delavci-volice, ki so svedeli svoje delavnosti kot delavci in delavke, se bo kmalu pridružil volitve in glasovali s kandidati delavske politične stranke.

DOPISI.

Collinswood, O. — Čim bolj se približuje dan volitev novembra, tem bolj odslavljajo podjetniki delavce in tovarne. Vsekar dan jih je več odslavljenih in v nekaterih tovarnih jih odpustajo, če kar na debelo. In pri tem se pa opazi tudi, kako nesramne taktike se poslužujejo. Pri enih vrstih jih odslavljajo, pri drugih pa zopet spuščeajo, in gotovo, da za nižjo plačo.

In takih slučajev je tukaj veliko in posebno pri velikih podjetjih. Brezposelnih delavcev je opaziti vedno več na ulicah in pred tovarnimi, kjer pranjeajo na dele, da bi se vsaj preživeli. Toliko brezposelnih še nisem opazil tukaj, kot ravno sedaj. Pripravljeni bi bilo vsem onim, ki imajo delo, da ga obdržijo vsaj do volitev, kajti en načrt velepodjetnikov je, da odvzamejo pravico do glasovanja kolikor je le mogoče velikemu številu delavcev in radi tega so jih pričeli odslavljati, da bi na ta način indirektno prišli delavci siliti se, in kdor se odloji ob časi volitev sili iz onega kraja v drugega, izgubi volilno pravico, ter mora vsak volilec biti v gotovo neprijetni dobi v svojem volilnem okraju. Velepodjetniki se bojijo delavskih glasov kot hudje klica in na ta način bodo vpravili vsa mogoča sredstva, da oropajo delavce volilne pravice.

Vedel tega speličam jaz na vse delavce volilce, ne siliti se pred volitvami, ker s tem izgubite volilno pravico. In kolikor vamstvi se letajo volitve za vse delavce, tega ni ni potreba, vsaj upam, to, pojasnjevati, ker je bilo že toliko in tolikokrat pojasnjeno. — Če delavci niso na volitvah, se bodo delavci volili in svoje sredo!

Ako bi človek hotel opaziti takojšnje razmere, namreč razmere med volji v tukajšnji naselbini, bi moral Slovaki spustiti cele knjige. Toda ne bom opisoval vse podrobnosti, ampak omeniti želim le nekatere važnejše stvari, ki naj bodo v poduk in svarilo vsem tukajšnjim rojakom.

Splošno ved tukajšnji rojaki so se prišli prepričati na zmo in se prepričali, da vankovratni strojni, katere Slovaki rabi v svojem vsakdanjem življenju. Tako so pričeli pripravljati tudi gradnjo tak in skoro sleherni je kupil nekaj gradnje in letga sedaj stika doma in dela gradnjo sok (grapefruit). Vred tega je vse vazio in žive v naselbini, kot v starem kraju ob času vinko trgovat. Toda obhajevanje vredno je, da nekateri se pomislijo, da se ne nahajajo v starem kraju v vinah goričah, ampak v delci, v kateri je vankovratna splošna produkcija, da se nahajajo v mestu, imenuje delci, in da v mestu ni dovoljeno izražati svoje čustva tako glasno, kot pa na delci. Med nami Slovenci je že taka navada, ako smo le prevedli vdeli, da nekateri pričnejo cele vriskati in prepevati po mestnih ulicah, in ne pomislijo, da valod tega lahko spravimo sebe in druge v neprijetno stalo-go, kajti postavbo v tem okraju so sicer strogi. Marikateri se tudi spopadi tako delci, da misli da je v starem kraju "na vasi". Devoli žalostno je, ako se kateri tako delci spozna, ker a tem delci aravnato celemu slovenskemu narodu, ker je skrajno neizobražena vriskati in prepevati po mestnih ulicah, kar je tudi strogo prepovedano.

Nasledje lahko vse to dovede do tega, da "suhali" zahtevajo, da državni uradniki uvedejo prebake, kje nekateri ljudje dobijo toliko "korajže" in kaka je taka prebake, pa lahko je ve sleherni rojak. Vred tega odločno svarim vse rojake, ako ste se pri stikaju gradnja, da ne pijte prevedi molta in ho ste na poti domov, da se obhajate pametno in trezno na ulici. Pomislite dobro, da se nahajate v delci, kjer so strogo prepovedane "močne" pijače, ne pa v starem kraju v vinah goričah. Ne delajte sramote sebi in celemu narodu!

V kolikor se pa tiče kulturnega dela v tukajšnji naselbini, je pa skoro vse zapalo. Vsi tati, ki so bili pred časom zelo vnati za vsako kulturno delo in agniti na tem polju, so se utrudili ali pa se jim je vse zamislilo in sedaj se ne vglajajo nič več v javnosti. Najhujše so se natovnali delavci zaman na prvi napredki, kajti vsespoved se jim je metalo polna med noge in

stavilo vsakvratne ovire in poleg tega so pa še morali predstavi marsikako neumestno zabavilico in kritiko. Nehvalečnost, ki je bila plačilo za trud, katerega so imeli pri svojem delu. Niso pa to nič novega in posebno ne v tukajšnji naselbini. Kajti nekateri tukajšnji rojaki so že taki, da seliko raje sandirajo kot pa delajo in se posebno veselje imajo, ako morajo ovirati koga pri delovanju na kulturnem polju. In ti se navadno prištevajo med "posebno izobražena" ljudi, ki je pa treba v resnici kaj pokazati, pa pokazajo vso svojo "izobrazbo in učenost" v tega, da ovirajo začetno delo.

Prepričan sem pa, da se to ne bo dolgo več dogajalo in da pride prej ali slej čas, da se bomo pogovorili, kje je resnica in kje je laž. Kajti tako ne more več iti dalje. Pred kratkim se je tukaj ustanovilo pravo društvo "Zdran" in kot se razvidi je ustanovljeno na napredni podlagi in prepričanju. To novostanovljeno pravo društvo zelo dobro napreduje in pri sebi se celo navdušeni in agniti. Prepričan sem, da bo to društvo napredovalo in uspevalo po zahtevani poti.

Da tukaj potrebujemo dobro pravo društvo, tega se more nihče utajiti. Potreba je samo utrenega dela in agnacije in to društvo lahko postane najmočnejše slovensko pravo društvo v tej naselbini. In uspevalo bo, ako se zopet ne pojavijo oni dloglasi in triganji, ki se se menda raddeh, da umilijo vanko napredno idejo v naselbini in kateri alij je vedno, sandirati to, kar se drugi ustanovili in kar je se navada v tej naselbini. Škrajni čas bi se bil, da bi se imobilni teh sandirav, ki zadržujejo vse napredok svojega naroda in celotnega slovenskega naroda v Collinswoodu, ki se more nikamor naprej v duhu časa in ki jemljejo vse veselje do dela tudi onim, ki bi radi marširali živoreti v pred napredku cele slovenske naselbine. — Skrajaj.

S pisa. — Meseca avgusta in septembra smo vsledno letali v Chicagu in bližnjem mestu Jolitu, ker ta dva mesta sta meseca konvenciji. Udeležili sem se dveh konvencij. Konvencije sta jednoli se udeleževali iz od ustanovitve. Hramim spomnike vseh konvencij, ki ako late preglehjem, opazim, da je skodi in skodi in v leta stara pesem. Včasih se pravila nekotiko prednaga, velikokrat pa prazen nič, in velikokrat se preveča oči boji čas na kako stvar, katere se pomije navre. In vse to se dela na račun stroškov od tri, štiri ali pet dolarjev na minuto. In kdo plača vse to? ...

"Zdravimo se, zdravimo se," se je plačilo ob celih osem let, odkar smo letni skupni sastanak zastopniki posameznih slovenskih podpornih organizacij v Chicagu, in danes se vedno skupljejo kole struženja, in kraj pridemo do končnega cilja, kje smo in kam se vostimo, kdo ve? ...

Konvencije v avgustu in septembru so minile in v edl sednji številki Prosvete sem opazil uradni preklie nameravane izredne konvencije SNPJ, ki bi se imela obdržati meseca oktobra in leta se bo vršila enkrat v prvem četrtletju 1921. Ali spregledamo do takrat ali ne, kdo ve? ... Zdraviti se moramo in sedaj je enajsta ura!

Po vročih in soparnih dnevih ob časi konvencije sem sedel na divji sapad. Na gorah se opazil že tu in tam bela kapa, v dofinah je pa se prijetno ohladi. Od 1. do 4. oktobra je bil odprt lov na arnjake. Koliko stotin teh šivalc je padlo v tem kratkem času po gorovju na sapadu. Na vsakem vlakni si opazil člove, ki so se vračali domov s bogatim plenom, vsak von, katerega si krcal na čisti je bil poln utratljenih arnjakov, in koliko so jih še tako upravlili "na stran", da jih nial opazil. — Mačija Pogorelec.

Johnston, City, Ill. — Na zadnji redni seji društva "Johnston City" št. 91 SNPJ so se člani tega društva zavzeli za idejo zgraditi "Slovenski nar. dom" v tej naselbini. Ker je pa ta ideja prekorisna za vse tukajšnje Jugoslovane, je bil na ti seji izvoljen pripravljalni odbor, katerega naloga je, da obvesti o tem namernam koraku vse ostala slovenska društva v Johnston Cityju in bližnji okolici, kot n. pr. društva SNPJ, HNZ in HZM.

Ker je pa slovenska naselbina še premajhna, da bi Slovenci sami zgradili "Slov. nar. dom," in ker smo pri društvih skupno z brati Hrvatji, smo sklenili, da pozovemo vse tukajšnje Jugoslovane za skupno akcijo za "Narodni dom," da zgradimo "Slovenski in Hrvatski narodni dom." Da potrebujemo svojo lastno stavbo in prostore za društvene seje in druge kulturne prireditve, sem prepričan, da se bo nihče ugovarjal.

Vred tega speličam na vse tukajšnje Jugoslovane, da se udeležijo polnoštevilo javnega shoda 17. oktobra popoldan v Casaleonovi dvorani, na katerem se bo razpravljalo o tem važnem koraku. Shod prične točno ob eni uri popoldne. Na tem shodu bodo govorniki polnovali koristi "Slov. Hrv. nar. doma" in kolikoga pomena v splošnem je za to naselbino v kulturnem gibanju. Na tem shodu se bo izvolil tudi odbor, ki bo vodil vse dela.

Torej Jugoslovani udeležite se tega shoda v polnem številu. — J. Slovacek.

Politični Slovenci v Chicagu.

Chicagu, Ill. — Slovenski socialistični klub št. 3, JSE, priredi prihodnjo nedeljo, dne 17. oktobra t. l., v "Narodni dvorani" v 44. ulici, na zapadni 18. ulici, veliki kampanjski shod socialistične stranke. Shod prične ob drugi uri popoldne. Na tem shodu bodo nastopili razni govorniki in med drugimi tudi g. tajnik ameriške socialistične stranke sodrug Otto Brandtetter.

Rojaki-volice v Chicagu, udeležite se tega shoda polnoštevilo in pokazite, da se zavedate vaše dolžnosti napram sebi, da se zavedate, v kako resnem času živimo. Udeležite se tega shoda, da se bodele pooblašili še bolj o socialističnem gibanju in kaj je dolžnost slovenskega delavske volice 2. novembra.

Nihče naj ne ostane doma in naj nima kakšnega izgovora, da ne more iti na ta shod, ki je izredno važnosti za slovenske delavce. Pokažimo, da se tudi mi zavedamo, da smo ravno tako upravičeni govoriti o politiki, kot profesionalni političarji, da imamo ravno tako tudi mi delavci pravico izbirati svoje kandidate in svoje srede kot velepodjetniki. Pokažimo, da naša politična stranka je socialistična stranka in da je naše mesto v tej stranki in v nobeni velebiški in da hudeemo tudi mi odloševati o važnih političnih vprašanjih in vsi smo oni, ki si domišljamo, da se vdeli skup vse politike in da se nimamo nihče drug pravice vtikati v politiko, kot profesionalni političarji.

In to bomo delovali, ako se udeležimo tega shoda, ki bo nekaka manifestacija slovenskih delavcev-volicev v Chicagu. Kdor bo imel od tega shoda, bo pokazal, da se ne briga za najrazličnejše vprašanje, ki se tiče direktne njega; da se ne briga, kako bodo izpadle volitve 2. novembra, bo pokazal, da mu je važno, kdo je izvoljen na važna mesta.

Rojaki, pripravljajte se na prihodnje volitve, od katerih je odvisno, kako bodo razmere za delavstvo v prihodnje. — P. B.

LISTNICA UDELEŽITVA.

Poslovalca, Highland, W. Va. — Polijite nam vaše prvo ime, ker dopisov brez podpisa ne priobčujemo.

Poslovalca, Smith, Kans. — Vi ste se tudi poskušili podpisati pod vaš dopis. Sporočite tudi, v kak namen ste poslali denar.

UČITELJI S POUČIL LASU. LJAN IN OBRVCO.

Chicagu, Ill. — Oscar M. Heath,

profesor angleškega jezika na srednji šoli, je obiskal učiteljski poklic na klin in je odprl salon za krasotice. Ko so ga vprašali, zakaj je to storil, je odgovoril: Živel sem v prepričanju, da je učiteljski poklic nekaj vzvišene, v Chicagu je okoli tri tisoč učiteljev in učiteljic, ki sem jih podučeval. Toda pred sabo nisem videl drugega kot uboščino na stara leta, se ostano učitelji. In to me je nepotole da sem odprl salon za krasotice, kajti prepričan sem se, da ženske ne ljubijo, da se jim glave popravijo od notra, ampak čelo, da se iz vse popravila zunaj. Kdor hoče učiti, mora imeti pamet, za obravnavanje salona za krasotice pa ni treba pameti.

Ameriške vesti.

Inozemstvo.

BITKA MED TIHOTAPCI IN PROHIBICIONISTSKIMI URAĐNIKI.

Zganje zaplenjeno en tihotapek vojniški ubit.

Ironwood, Mich. — V prohibicijonističnem uradu so izvedeli, da se odplelje velik transport žganja iz Milwaukeeja v Hurley, Wisconsin. Prohibicijonistični uradniki so izbrali dobro skrivališče v šumi, kjer so čakali na transport žganja. Lečeli so tri dni na preči in mislili so se vrniti, ker se jim je zdelo, da jim je nekdo natvezil pravljico o transportu žganja.

Četrto noč je pa privozil avtomobil, tuči so bile ugasnjene. Prohibicijonistični uradniki so dali avtomobilu znamenje, da ustavi, ali voznik je pogledal še z večjo hitrijo in je zavozil v jarek. Deputji so odprli ogenj na tihotapec, tihotapec so pa uskočili v šumo in se kmalu izgubili v goščavi. Ali se preden so pregledali, koliko je žganja na avtomobilu, ki je privozil drugi avtomobil, ki je zopet obšel v jarku. V boju, ki je nastal, je bil ustreljen voznik John Mitchell.

Dospel je tretji avtomobil in prišla je zopet bitka, v kateri je bilo izmenjanj najmanj sto strelav, končno so se pa tihotapec podali.

Na vseh treh avtomobilih je bilo za \$85.000 žganja. Ali kameje so prohibicijonistični uradniki izvedeli, da so bili vseeno prevaranti, kajti pet avtomobilov, naloženih z žganjem, je bilo drugo pot, kor so bili vozniki posvarjeni, da nanje čakajo prohibicijonistični uradniki v šumi, da zaplenijo žganje.

RESNICA LE PRIDE NA DAN.

Charleston, W. Va. — Rabuka ni tako prišela, kakor je poročal okrajni plaar Chafin, orodje premovalniških podjetnikov, v svet, kajti brojavka, ki jo je prejel Fred Mooney, tajnik 17. okrajne rudarske organizacije postavlja dogodek popolnoma v drugo luč.

Rudarji so obdržali shod v Blairu, ko je na prisiljen prišel deputij Joseph Gore s tremi pomočniki, ki niso bili deputiji, da na nepostaven način razčene shod. Rudarji se niso brigali za njegove opazke, na kar je Gore s svojimi pomočniki napadel rudarje s strelnim orožjem, ki so se pa postavili v bran. V tem boju je bil Gore ustreljen, njegovi pomočniki Holley Smith, "Butch" Mullin in Elmer Smith pa obstrljeni. Na strani rudarjev so pa bili obstrljeni Oscar Pepper in Seymour Klinder.

Sporočila pravi, da oba Smitha in Pepper podležeta ranam. Gore je izvršil napad s strelnim orožjem brez najmanjše provokacije. Mooney izjavlja, da se zdaj pričel organizirati rudarje v okrajno Loganu. Na njegovi meji je že organiziranih deset do dvajset lokalnih rudarskih organizacij. Med te obsejane okrajne organizacije spada tudi organizacija šte. 2887 v Blairu, katero se je napadel Gore.

RANDIŠKI HUMOR.

Chicago, Ill. — Na vogalu Stone Islande ceste in Pet in šestdesete ulice so trije banditi zastopili pot Louis Goldfarba in ga oropali za \$446 v gotovini in ček za \$35. Po izvršenem ropu se je pa eden bandit obrnil proti živim in uljudno vprašal: "Brat, ali imaš cigareto?"

Goldfarb je pomolil svojo kataljico s cigaretami. "Najlepša hvala," je rekel bandit, ko je vrnil Goldfarbu zopet kataljico. "Pokazati sem samo hotel, da snio pošteni ljudje, le obdržite si kataljico."

LONČARSKI DELAVCI SE SPREJELI PORUČBO PODJETNIKOV.

East Liverpool, O. — Organizirani lončarski delavci so sprejeli 5 in 10-odstotno povznanje mezd, ki so ga ponudili podjetniki.

Nake gleslo za prihodnje volitve: "Delavec naj voli delavca, gospod pa gospoda!"

Vilna v rokah upornikov.

Varšava, 12. okt. — Poljska vlada izjavlja, da se je okupacija Vilne izvršila brez njene volje in brez povelja vrhovnega poveljstva poljske armade. Vilno so okupirali poljski in litvinski vojniki, ki niso zadovoljni s poljsko-ruski premirni pogoji. Poljska vlada je zadovoljna, če se vrata Vilne prepušči ligi narodov v rešitev.

Odični francoski senat.

Pariz, 12. okt. — Včeraj sta se poročila dva odična Francoza, oba v starosti 76 let. Prvi je pisatelj Anatole France, ki se je poročil z Emme La Brevotte, drugi je pa glasoviti astronom Camille Flammarion, kateri se je oženil s Gabrielo Renaudot, ki mu je pomagala dolgo vrsto let pri urejanju njegovih največjih znanstvenih del.

Nitti je za revizijsko pogodbo.

Pariz, 12. okt. — Bivši italijanski ministri predstojnik Nitti je objavil članek, v katerem arditno napada pogodbi z Nemčijo in Avstrijo in pravi, da Nemčija, če bi bila anagovita, ne bi bila ustila la zavestnikom tako krivični pogoj kot se jih zavestni nasilni omejenim državama. Nitti priporoča, da se skliče nova mirovna konferenca, na kateri bodo imeli anagovalec in premagane enake pravice sklepati mir.

Francoski diplomatisti krogi so omenja, da Nitti poskuša vplivati na Amerikane v smislu, da zavzame ratifikacijo mirovnih pogodb in pritisnejo za revizijsko letih.

MacSwiney, dva meseca "brez jedi", se dobro počuti.

London, 12. okt. — MacSwiney, župan iz Corka, ki je danes stopil v 61. dan svoje "gladovne stavke", je dobro spaj prejšnjo noč in njegov fizični ter duševni položaj je nespremenjen. Tako javlja Irska Liga za samoodloevanje.

Izseljevanje iz Avstrije v Argentino.

Buenos Aires, Arg. — Dr. M. Fuchs, bivši avstro-ogrski generalni konzul v Argentini, vodi akcijo za izseljevanje delavcev iz Nemške Avstrije v Argentino. Fuchs pravi, da Avstrija mora zmanjšati svoje prebivalstvo, ako hoče eksistirati.

Nemčija bo razdeljena v ekonomska okrožja.

Berlin, 12. okt. — Minister za gospodarstvo, Scholtz, je te dni konferiral s nemškimi industrijalci in jim naznani, da bo Nemčija kmalu razdeljena v ekonomska okrožja s ozirom na kontrolo produkcije, uvoza in izvoza ter razdeljevanje surovin.

12 farmerjev in delavcev izvelelih v New Brunswicku.

St. John, New Brunswick, Kanada, 12. okt. — Pri volitvah v tujakanski provinciji, ki so se vršile zadnje soboto, je bilo izvelelih v postavodajno zbornico 24 liberalcev, 12 konservativcev in 12 farmerjev in delavcev, ki so

imeli skupno kandidatno listino. Farmarsko-delavska stranka se je tukaj šele pred kratkim organizirala in radi tega je dvajset mandatov pri prvih volitvah lep uspeh.

Dias deportiran iz Mehike. Vera Cruz, Mehika, 12. okt. — Feliks Dias, vodja mehiških klerikalcev, je bil danes deportiran iz Mehike vsled uporniškega gibanja proti sedanjim vladim. Dias je odpoval na francoskem parniku "Elandre" na Kubo v spremstvu mehiške državne policije.

Ruski princ sprejel vladno nagrado.

Pariz, 13. okt. — Ivan Šakovski, bivši ruski princ, ki je svoječasno opravljal visoko službo na dvoru ruskega carja, je bil danes tukaj aretiran, kor se je hotel umakniti, ne da bi bil plačal račun za stanovanje in hrano v hotelu. Šakovski je potegnil hotelirja s obljubo, da mu vrangul pošlje 25.000 frankov, toda denarja ni bilo.

Poljski in belgijski se še topajo.

London, 12. okt. — Rusko sovjetsko uradno poročilo s dne 12. t. m. se glasi, da se še vrsto vojni boji med poljskimi in sovjetskimi četami v okoliščini Maledonova na severni fronti. Rusi so okupirali več vas.

Zdravstveno sprislovanje slovenskega sveta v Nemčiji.

Berlin, 12. oktobra. — Državni zdravstveni svet priporoča kamnom in nevestam, da se očelet preskrbe s zdravniškim sprislovanjem predno se poroče. Naredba velja do t. d. da se poročeni pari lahko ločijo, ako je ona ali druga stranka spolno bolna.

Nova minimalna meza v Avstriji.

Sydney, Avstralija, 10. okt. — Vladni odbor je zaključil, da nova minimalna meza ne more znašati manj kot štiri stotingo in pol šilingov na teden. To je osem šilingov več kot doslej.

Socialistična konferenca v Torinu.

Turin, 10. okt. — Na tukanji konferenci socialističnih delavcev v Italiji je bila sprejeta resolucija, da stranka ostane solidarna s sovjetsko Rusijo. Člani konference, ki so večinoma socialistični poslanci, so izjavili, da bodo branili Rusijo in ji pomagali pri njihovem parlamentarnem delu. Zborovali so takratni odločili sklep eksakuvne italijanske socialistične stranke, da se stranka pridruži tretji internacionali.

Gibanje premogarjev v Nemčiji.

Berlin, 12. okt. — "Vorwaerts" poroča, da se delegatje premogar-

skih organizacij, zbrani v konferenci v Bochumu, brajojavili ministru za delo, da mora vlada takoj povikati mezo premogarjem.

Trumbić in Mišić se bosta pogajala z Italijo.

Belgrad, 11. okt. — Po jugoslov. inform. broju SHS v Washingtonu. — Ministri svet je danes imenoval dr. Trumbić, ministra zunanjih zadev in Ninčević, trgovskega ministra, kot poslaščence pri blizajočih se direktnih pogajanjih z Italijo glede jadranskega vprašanja.

3000 poštnih zalozhencev v stavki na Dunaju.

Dunaj, 13. okt. — Dvatiso u službenecv pri poštnih hranilnicah je zastavkalo za povznanje meze in hitrejšo promocijo.

Delavci v Italiji še vedno zasaga tovarna.

Rim, 13. okt. — Pološaj v Milanu je zopet slab. Delavci v elektrarni so vrgli mezo v temo, ko so odresali tok za razsvetljavo. Voč tovarna je bila ponovno okupiranih, ko se delavci niso mogli pogajati s delodajalci.

Iz Neapla javljajo, da so delavci v Torrapannunziati zasagali šest najet parnih mlinov in 60 tovarn za makarone. V Lumbri je prišlo do krvavih bojev med delavci in karabinerji, ko so prvi hoteli okupirati tovarnino tovarne. Ena oseba je bila ubita in več ranjenih.

Kitajska moka na evropskem trgu.

Hag, Holandija, 12. okt. — Prvič od kar pomni ugodovina, je prišla kitajska moka na evropski trg. Producentje pšenine moka je nova industrija na Kitajskem, ki se je pa zadnje čase zelo utrčila. Prej je Kitajska uvažala pšenino moko iz Amerike, zdaj je pa sama sama toliko, da jo izvaž v Evropo. Prva kitajska moka je prišla v Holandijo. Moka je dobra, da ni take dobra kot ameriška, a je cenijska kot domača moka in radi tega je dobila precej odjemalcev. Holandska vlada tudi kupuje kitajsko moko.

MacSwiney pije vino.

London, 12. okt. — "Evening News" piše, da je Terence MacSwiney, župan iz Corka, zato v tako dobrem položaju, ker dnevno pije vino, grozdovce in razne druge sladke sokove in spirite. MacSwineyev "post" je danes star 62 dni.

Slovenski v Chicago! Vsi na volitvi! Javni šolki kitajsko je tiskal slov. socialistični klub šte. 1. Jih v nedeljo 17. oktobra popoldne ob drugi uri v Narodno dvorano.

POTRBUJENNO

moške, ženske, mladenčice in dekleta za lahko tovarniško delo, v Wheeling, West Virginija okraju. Stalno delo vao zimo in dobra plača. Absolutno nobenih delavskih neredov. Oglasite se po:

MR. HUMPHREY & WHITAKER-GLASSNER CO., MARTIN STREET, OHIO.

Za vse nadaljše podatke pišite na naslov: Department 100, P. O. Box 600, Pittsburgh, Pa.

Pismo lahko vsakdo piše. Teda pošljite pismo v starem kraju o pravičnem dostavljanju denarja za ne more postrežati. Taki imate čestni vsorec.

Podla izdajatelj SHS.

POŠTARSKI STROJNIK, JUNEI.

Obavijest vrhu dostave

Nit opisan...

Broj: ...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

... 192...

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2687-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Iskrievalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

PROBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

SEBODNI ODBOR.

POTOP.

Zgodovinski
— roman —

Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podrevski.

(Nadaljevanje.)

Duglas zbode konja in se napoti spremljan od vojakov na oni prostor. Toda kako se začudi, ko zagleda štiri pešce, obseane nizko na veji, samo nekoliko privadigovane od tal.

Očividno so bili to poslednji vojaži, katere so zajeli Tatarji, ko so sledili za knezom.

Kaj je bilo torej krivo, da se je knez umikal? Sodeči po njegovem pogumu in izkuženosti, se je lahko slutilo, da se je tu pripetilo nekaj nenavadnega. Drug dan je dospel od Bogoslava Bes na čelu tridesetih jezdecov s poročilom, da je poslal Jan Kazimir za Bug proti Duglasu hetmana Gosevskemu s šest tisoč mož litevke in tatarske konjice in da se je knez radi tega moral urno umikati, da se je zjedil s Radzilevskim in da se ona nahajata za dva milj oddaljena od tod. Pešci pa so ostali v gozdih, da so zadrževali Tatarpe.

Duglas ni zapravljajl niti minute časa, odrihl naprej in se še isti dan združil s Radzivilom in Radzilevskim. Štiri tisoč mož mroječa armada se je že lahko postavila po robu vojski Gosevskemu.

Toda Duglas le tega ni hotel razumeti, čemu je odpisal Jan Kazimir Gosevskemu za Bug, med tem ko sta grozila švedski kralj in izborni knez Varšavi, kajti odprava šest tisoč vojakov ni bilo zanj brez pomena.

Čez eden teden je pojasnilo pismo švedskega kralja vse to. Pisal je, da je bil Gosevski poslan v knežjo Prusijo, zlasti v njen vzhodni del z naročilom, naj opusti in ugonoblja vse in naj na ta način prisili izbornega kneza k zvezi s Poljaki. Radi tega je naročil kralj Duglasu, naj zagradi hetmanu pot v Prusijo in ga zadrži, bodisi vasi za nekoliko tednov.

Na to je nastalo gibanje obeh vojak in izkušeni Duglas je za toliko znal izvršiti svojo nalogo, da ni pustil poljske vojske dalje nego do Ostrolenke.

Babinč se je izmotal iz mreže, katero so mu postavili Švedje, in se spravi na od Bogoslavove pešce, ki so bili ostali v gozdih, in to se mu je popolnoma posrečilo. Pod Ostrolenko se je združilo njegovo krldelo z vojsko Gosevskemu, ki je bil dobil ukaz, naj se vrne nazaj v Varšavo.

Babinč se je tu srečal s svojimi znanci, s Zaglobo in Volodijevskim, ki so sledili hetmanu na čelu lavdanskega polka. Mlada polkovnika sta se pritoževala, da nista mogla učiniti ničesar soper Bogoslava, toda Zagloba ju je tolažil, nivali jima vrče in govorili:

"To ni nič, moja glava že davno deluje in jaz si je že nikdar nisam lomil zama. Nekoliko nedelov imam še gotovih, toda izvršiti jih še sedaj ne morem, ker ni časa. Nemara se to zgodi pod Varšavo, kamor smo mi sedaj namenjeni.

"Jaz moram iti v Prusijo," odvrne Babinč, "in me torej pri Varšavi ne bode."

"Ali pa tudi dospel v Prusijo?" vpraša Volodijevski.

"Dospem tje kaj gotovo in napravim ondaj veliko zmošnjavo. Tam bo gotovo ugajalo mojim Tatarjem. Oni bi radi tudi tukaj plenili, toda jaz sem jim zagrozil, da jih dam za najmanjše nasilje obesti. Vam je s velikim krdelom bilo težavno prodrati skozi sovražnikove vrste, toda jaz sem s svojo tolpo prodril povsod. Večkrat sem že tical skrit v goščavi, ko je korakal Duglas mimo, ne da bi nas zapazil. Sedaj oni brkone pojdejo za nami in pots bodo znova prosta."

"Toda dobro si ga, kakor čujem, naklestili!" omeni smeje se Volodijevski.

"Ha, ptiček!" toda Zagloba. "Vaak dan je moral obesti novo srajco, tako se je potil. Še Hovanskemu niste napadli bolje nego njega in priznam vam, da bi tega niti jaz ne bil znal bolje, ako bi se nahajal na vašem mestu, da je Konecpoljski govoril, da za takšne napade ni nikogar boljšega od Zaglobe."

"Meni se tako zdi," reče Volodijevski Kmiti-su "da pusti Duglas, ako se vrne, tu Radzivila, ki te bo zasledoval."

"Bog daj to! Tudi jaz se tega naadam," odvrne Kmitie. "Ako bi jaz začel njega iskati, on pa mene, bi se končno utegnula vendar najti. Tretjič se mu gotovo ne posreči, da me premeta, ako bi se pa to vendarle zgodilo, pa jaz gotovo več ne ostanem. Vrhu tega pa se tudi dobro spominjam tvojih vaj, ker se skoro vsak dan urim v borbi s Soroko."

"Vsa zvijača je za nič!" zakliče Volodijevski. "Poglavitna stvar je sablja in duševna zaveš."

"Vaak lastnik mlina na veter si misli, da je poglavitna stvar mahati s krili," se oglasi Zagloba, "ali pa ti, Mihael, veš zakaj? Radi tega, ker ima pleva pod streho ali pa v svoji glavi. Tudi vojaška umetnost stoni na zvijačah, sicer bi bil Rok Kovalski lahko že davno veliki hetman."

"Kje pa je Rok?" vpraša Kmitie.

"Kovalski? On že nosi železno čelado na glavi, in ta se njemu zelo prilaga, kajti selje in kotel spadata najbolj skupaj. On se je odlično bojeval pri Varšavi in zato je prišel h huzarjem kneza Polubinskemu... Gotovo je on sam uverjen, da zna bolje rabiti sulico nego sabljo. Vaak dan zahaja k nam ter pozorno zasleduje, če mar ne zagleda kje steklenice. Takšen pijanec je postal, da je strah. Zaman mu dajem sam lep vzgled. Vrhu tega sem mu prerokoval še naprej, kaj nastane, kadar zapusti lavdarski prapor. Brez mene ni on sposoben za ničesar."

"Med takim razgovorom so popivali tovariši medve in se spominjali pri tem minulih, sedanjih in bodočih dogodkov. Zagloba si je brusil jezik

nad Švedi in celo nad tovariši, zlasti nad Volodijevskim, ki se je zaljublil po njegovi trditvi v vsako žensko, katero je srečal. Končno so se sponuili Alenke Bilevičeve.

"Toda šalo na stran!" reče Zagloba in se obrne h Kmiti-su. "Ako vam Bog pomore, da premagate Radzivila, se odpravite v Tavroge in najdete ondaj svojo nevesto, s katero se oženite ter izredite krepke potomce. Jaz vam to povem naprej in naj se mi naredi vozel na jeziku, če lažem."

Kmitie ga objame na te besede in ga krepko stisne, da so mu leste kar oči iz jame; komaj pa se je oddaljnil, je pograbil Volodijevskega razveseljen za roko ter vprašal:

"Nu, kaj pa meni obetate?"

"Bog te blagoslovi, Mihe! Ko najdeš ti svojo kokižo, pa ti ona gotovo vzredi množico piščet... Toda poprej je vsekako treba končati vojno s Švedi in je le potem misli na ženitev."

"Živel!" zakriči Volodijevski.

"Pišita mi kmalu," reče pri slovesu Kmitie, tovarišema, "kako se izvrši vaše delo pod Varšavo."

"Gotovo učiniva to, ter ti pošljeva glasnika. Vse izveš."

X.

Teden dni pozneje je dospel Kmitie na prusko mejo. Pred Duglasovim odhodom se je Kmitie takoj izvrstno pritaknil v gozdu, da si je Duglas mislil, da je tudi on odšel z vojsko Gosevskemu proti Varšavi. Pustil je Duglas v mestih sama nekoliko mož pomade in tudi odšel za Gosevskim v družbi z Radzilevskim in Bogoslavom.

Ko je Kmitie polzeval, da mu je Bogoslav znovič vzel iz rok, je razlil svojo jezo na posestvih izbornega kneza. Še v tej noči, ko je prekorajil s svojimi Tatarji majo, se je zarudelo nebo od požarja, začel se je obupni jok in stok ljudi, katere so mandrala huzajska kopita. Kdor je znal prosti v poljskem jeziku usmiljenja, temu so prisancali napadniki na povelje poveljnika.

Dasi Kmitie sam ni pobijal ljudi, vendar je zadovoljno sri na trupla in kri, ki se je prelivala po krajini, katero je obiskal. Tatarji, bradani doleži s železno roko Kmitievo, so sedaj kar prekalali drug drugega v ubijanju in grabežu in nikogar niso uplenili, marveč ugonobili ga kar na mestu. In Kmitie je sri vse to in ni čutil grizenja vesti, kajti ta kri ni bila poljska, marveč krivovarska, radi tega je on celo sodel, da je to njegovo delo ljube Bogu in njegovim svetnikom.

Kaj je bilo vendarle treba kaznovati izbornega kneza radi tega, da je tako nepravilno odstopil od poljske ljudovlade. Radi tega je mirno prebiral siveše jagode na rožnem venen pri bleku gorečih nemških solih, in ko ga je kri in pobijanje smotli v število, tedaj je prišel od početka, da bi si ne obdržal vesti s mlačnostjo v službi boji.

Časih se je s žalostjo spomnil svojih nekdanjih tovarišev, kakor orjaka Kvitica, Hipocentara, Rantkeca, Uhlisa, Rakusa in Zenda, ki je znal tako ležerno posnemati glas vsake ptice.

"Vsi oni, razen edinega Rakusa, gore sedaj že v peklu," — je dejal, "toda svo, sedaj bi lahko razgrajali ter se okopali v krvi, ne da bi si s tem nakopali na dušo greha, ker bi delovali za ljudovlado!"

In pri tem je globoko vzdihnil pri misli, kako pogubna je vendar svojeglavnost, ker zapira človeku še v rani mladosti pot do dobrih del.

Toda najhuje je koprnel po Alenki. Čim globlje je šel v prusko deželo, tem huje se ga sklele rane srca, liki oni požari, katere je prišilgal, tem močnejše je naraščala njegova ljubezen.

"Draga moja, golobica moja," si je mislil sam pri sebi, "mogoče, da si ti že davno poslabila name; ako se me pa spominjaš, spominjaš se me s nejevoljo in s gnjušobno, jaz pa mislim, naj sem že daleč ali blizu, po noči in po dnevu, pri delu za domovino neprestano nate, in moja duša leti k tebi čez leseno in vodo, liki utrujena ptica, da ti leže k nogam. Poljaki ljudovladi in tebi jedini bi dal svojo kri, toda gorje meni, ako si one izgubila za vedno in svojega arca!"

S takimi mislimi je šel Kmitie čimdalje naprej proti severu in razprostrl povsod strah, obup in razdejavanje. Prebivalci so se dvignili soper njega; od vseh strani so vrel skupaj vojaži in zbirala se je črna vojska. Toda Kmitie je planil kakor strela na te polke, sekal, pobijal in obočal ljudi, radi česar ni mogel tako urno iti naprej in večkrat je bil celo primoran, da se je potuknil v lesni goščavi, ali v trščju na obrežju jezera.

Ker je ljubil javno delo, se je časih tako dolgo potikal po kaki okoliščini, dokler je ni na več milj dalje ugonobil popolnoma s ognjem in mečem. Njegovo ime so izgovarjala tudi v tem tujem kraju s grozo vsa usta.

Končno je bil namenjen soper prekorajiti mejo ter pohiteti naravnost v Tavroge, toda ker je hotel koristiti domovini, se ni žuril preveč, ter je še nadalje pustolil krajino, katero je imel pred seboj.

Medtem je dospela tje kaj novica, ki je zelo obodila prebivalce, pač pa potila na duhu Babinča. Prišla je novica o porazu poljskega kralja in da je Varšava znova vnovič.

Po potročilih jetnikov je bila vsa poljska vojska pobita in kralj Kazimir vjet.

Kmitie si je pudil lasa iz glave ter vil obupno roko.

"Na, v takem slučaju poginem tudi jaz," je dejal, "toda prej zalijem še s potoki krvi to deželo!"

In nadaljeval je znovič svoje krvavo delo, toda se s večjo besoto. Sedaj se še več ni skrival po gozdih in goščavah, marveč je samo iskal smrti in kakor stekel planil na polke, dokaj nadkriljujoče njegove moči, ter jih ugonabljal. Grabljiivi Tatarji, ki niso bili vajeni boju na odprtem polju, so se pod njegovim poveljništvom lahko kosali s vsako drugo konjico. Stotnja Tatarjev je s lahkoto nadvladala trjsto "knehtov", oboroženih s puškami in sulicami.

Novice iz Jugoslavije.

RUSKE KAPITALISTIČNE
PIJAVKE V JUGOSLAVIJI.

Po polomu armad carističnih generalov Kolčaka, Denikina in Juchenca se je naselilo v jugoslavije vse polno ruske buržoazije in ruskega plemstva, ki je zbežalo pred pravično sodbo ruskega ljudstva. Razume se samo po sebi, da ni ta "jasna" gospoda prinesla k nam ničesar drugega, kakor polne zaboje ruskemu narodu pokradenih "kolakolčkov". 1. j. Kerenskijevih bankovcev, ki sedaj nikjer na svetu prav nič več ne veljajo in ki jih zamenjujejo posamezne vlade v omenjenih zvezkih, da vzdržujejo ta brezdelno in leno gospodo. Med državami, ki zamenjujejo Kerenskijeve bankovce na škodo delavskega in kmetijskega ljudstva, je jatu Jugoslavije, da pomagajo da so naši Vemci in Protiki segli posebno globoko v šep proletarijam Jugoslavije, da pomagajo tem ruskim pijavkam soper do izgubljenega blagostanja. Kakor poročajo gotovi listi, so ponudili ti novi velepatritiji Jugoslavije naši vladi za zgradbo nove železnice v Makedoniji 300 milijonov frankov. In razume se samo po sebi, da kjer je 300 milijonov razpoložljivih frankov, ki se veljajo za daljšo dobo, tam mora biti še drugega denarja.

In vas ta denar je prišel v šep te brezdelne gospode iz naših žiljev!

Toda tega lepega dela ni še tukaj konec.

Poučeni smo, da so ti pregnani lenuhi ustanovili po posameznih mestih prave tajne menjalnice, kjer menjujejo Kerenskijeve "kolakolčke" za drugi evropski denar in da si tako napravljajo ogromna bogastva s borznimi spekulacijami. Jasno, da gre vse to na naš račun, ker ta gospoda ne dela produktivno, pač pa se bo odlejal udeleževala na akcijskih različnih naših velepodjetij.

Ni bilo dovolj, da jih je naša vlada avstila v našo armado in jih nastavlja za špijone po naših mejah, ter celo za komisarje sekvestrov po različnih veleposlovstvih, ona jim torej tudi daje začetna kapitale, s katerimi se uveljavljajo pri nas kot velekapitalisti in izsesovalci našega delovnega ljudstva.

Po še dve drugi domeni sta jim prisojeni.

Veliko jih je nastavljenih po različnih naših gradovih po deželi. Naša buržoazija je vedno jokala in se kremčila, da mi Sloveni nismo imeli svojega narodnega plemstva. Sedaj ga torej dobivamo. Naši gradovi se polnijo s slovenskim propadajočim plemstvom, namesto da bi ti gradovi služili našemu do skrajnosti slabemu nastavljenemu delavstvu in delavskim družinam za počitnice oddihe, za vročinske počitnice. Dočim v naših premogovnih revirjih propada v nezračnih in nevdrih stanovanjih, kjer je silačevih na 16 do 18 štirjakih metrov velikem prostoru po šest do osem oseb, naše izmugano delavstvo s svojim bolehim naraščanjem, se mogočnjsko razteza po na naših gradovih ruški buržiji.

Druga prikazen pa so ruski "proseorji", ki bombardirajo naše univerze s svojimi "opisi življenja". V teh opisih se nahaja vsemogoče, samo nikoli dokumentov, da so res profesorji in da so kot taki tudi kaj znanstvenega napravili. Ti "čurčurli vitezi" začnejo vedno s plemenitaskim naslovom, pripovedujejo, kolikratni vitezji so, koliko vojaških zaslužnih križcev imajo, kako šaržo so imeli v ruski caristični vojski, v katerem prezbiraju so se skrivali za časa vojne kot cenzorji in podobno-prikladni njihovi slahitni psihologiji.

O, prepozno gospod! To naše znanstvenike proketo malo briga, zato jih pustimo s takimi stvarmi na miru! Naslovi in križci pri nas še ne zadostujejo za habilitacijo. In ako hočete učiti, pojdite domov. In ako ste pošteni, smo prepričani, da boste našli v svoji lepi in razčni domovini dovolj aka potrebnih in dovolj kruha!

Zahtevamo pa od naše vlade, da izda tej plemeniti gospodi edino pomoč, ki jo je še potrebna, potne liste za povratek v Rusijo. To naj napravi brez obotavljenja, da se naše delavstvo ne bo razburjalo in da se ne začnejo dogajati nam gotovo neželbe

stvari, ki bodo v škodo nam in tem njenim protežirancem.

Mi pa bomo posvečali odalej tej gospodi nekoliko več pozornosti in bomo dosledno razkrivali njeno "vseslovaško delovanje". Anin.

Razdelitev mandatov za konstituantno. Belgrad, 15. sept. Državni odbor je danes napravil razporedbo za število poslancev v naši državi. V starih mejah naše kraljevine bo 20 kvalificiranih in 83 narodnih poslancev, skupaj 103 poslanci. V Južni Srbiji bo 13 kvalificiranih in 55 poslancev. Potemlakem bo imela vsa Srbija 158 poslancev. Bosna dobi 14 kvalificiranih in 49 narodnih poslancev, skupaj 63 poslancev. V Vojvodini bo 10 kvalificiranih in 34 narodnih poslancev, skupaj 44 poslancev. Hrvatska in Slavonija s Sreom bo imela 17 kvalificiranih in 68 narodnih poslancev, skupaj 85 poslancev.

Slovenija dobi 40 poslancev. — Belgrad, 15. sept. Danes se je na seji državnega odbora razpravljalo vprašanje glede ugoditve mandatov za okupirano osamlje. Sklevalo se je, da se zavzame napram vsem krajem, ki niso pod našo upravo, isto stališče. Da se na bi s nižjim preudiciralo, se niti za one ne bo ugotovilo število poslancev. Potem so ugotovili število poslancev za neokupirane kraje Slovenije in Dalmacije. V Sloveniji dobi mariborsko okrožje 21 poslancev, ljubljansko okrožje brez mesta 15 poslancev, a mesto ljubljana 4 poslance. Od mariborskega in ljubljanskega okrožja odpade po en mandat na plebiscitno okrožje A. Nadalje se je razpravljalo o številu poslancev v okupirani Dalmaciji, kakor tudi o volitvah na Sušaku in Šupaniji Lika na Hrvatskem.

Novi raspisi občinskih zastopstev. — Belgrad, 15. sept. Včeraj je državni svet razpravljal o občinskih volitvah, pa je razveljavil volitve v Zaječaru in občini Drenovac in Kemerna.

Čene švdi v Primorju. V Primorju, posebno v Sušaku, vlada veliko pomanjkanje hranijskih potrebščin, valed česar so se čene teh zelo dvignile. Kilogram moke velja 42 kron, mleko 20 kron, jajce 6 kron, kilogram sladkorja 100 kron s en meter drva za kurjavo 1000 kron.

Neumnost in eleganca. V Hrastniku je prišla ciganka k rudarjevi ženi Č. Povpraševala je o raznih stvarih, izvedela je končno, da ima ta žena 1600 K denarja. Začela je potem pripovedovati razne grozne stvari in ji je tudi "šogla karte", po katerih ji je prerokovala, da bo poglobljena, ako ne da za eno egiptovsko mašo. Razbila je tudi jajce, v katerem je menda bilo, nekaj kosti in lasje. Žena je aevre mislila, da je še v paklu. Po rešitvi vprašajoča, ji je račmala ciganka 2500 K. Ker pa žena ni imela v gotovini toliko, ji je 1600 K v gotovini in še dva prstana v vrednosti 900 K. Čeč, da mora nati ta o polnoči da pokopališče in tamkaj razne molitve opraviti. Pred odhodom je še zabčala ženji, da ne sme dva dni svojemu možu o tem nič povedati. Tako je tudi storila.

Zanimivosti iz Zagreba. V torek 14. t. m. so peljali po Dugi ulici tri vozove polne poldinarovih bankovcev. Ob tej priliki se je en konj splašal in padel. Razvoz je padlo okolo 20 zabojev, v katerih je bilo do 67 milijonov kron. Zaboji so se razbili in novčanice so se razsule po cesti. Polilija je takej zaprla vsak dohod, da ni prešlo kaj denarja v roke nepoklicancev.

Slovenska gimnazija v Ajdovščini. Italijanska vlada je baje sklenila stvoriti slovensko gimnazijo v Ajdovščini.

Sovjetska republika Buhara. Po poročilih iz Taškenta je delovno ljudstvo Buhare 30. avgusta odstavilo emirja in oklicalo muslimansko sovjetsko republiko ki se bo združila z Turkestanom v enotno državo. Po najdenih dokumentih se je odkrilo, da je hotel emir napasti sovjetsko oblast v Turkestanu. Emir je pobegnil v Indijo.

V zemljo se pogreza mesto Corinto v Nicaragni. Morje polagoma poplavlja mesto. Med prebivalstvom vlada velika panika in beži vse prestrašeno iz mesta. Pod zemljo se čuje neprestano bobnenje. Morska voda ima ob kraju 50 stopinj vročine.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO DELAVCE

ILLINOIS CAR & MFG. CO.

HAMMOND, IND.

POTREBUJEMO MONTERJE

ILLINOIS CAR & MFG. CO.

HAMMOND, IND.

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 80 akrov absegajoča farma po zelo niski ceni; 7 akrov je izoranega, 22 akrov je travnik za kobiljo, drugo je pušnik in lep gozd poraččen s trdim lesom. Zelo ugodna prilika, lepa tlakana cesta, sončje so uljudni ljudje, je 3½ milje do mesta, 1 miljo do kole. Hlisa, hlev za živino, prašiči, kokoši in sploh vse, kar je pri hiši, kakor si kupec isbere, voz, stroji za kobiljo, grablje, plug in še več drugega orodja, vse skoro popolnoma novo. Torej če katerega veseli kmetija, naj se nemudoma oglasi, ker sem pripravljen hitro prodati. Za vsa nadaljša pojasnila obrnite se osebnost ali po pismeno na lastnika John Kiry, P. O. Box 62, Willard, Wis.

AVSTRALSKI VOJAKI.

Mojli, ki so bili vojaži v avstralski vojski za časa svetovne vojne, sedaj lahko pridejo iz Jugoslavije v Ameriko, če vam napravijo tozvrstne prošnje in druge potrebne listine.

MATIJA SKENDEL
javni notar na Ameriko in stari kraj.

3227 Butler St., Pittsburgh, Pa.
On vam jamči, da uride ceha, ki si je kate k sebi, — ali pa vam povrne denar. — V vseh pravnih in notarskih poslih pa v zadevah, ki so v zvezi s potovanjem vaših ljudi iz starega kraja, se obrnite nanj, pa boste v vseh zadovoljni, zakaj, on je za vas, a vi bodite sami.

JAVNA KAMVALA.

Slavonie Immigrant Bank,
436 W. 23. St., New York, N. Y.
Cenjeni ogospodje: —
Kakor sem Vam obetal pred dvema meseci, ko sem pošiljal denar mojemu bratu preko Vea, da se bom prihodnjice spet na Vas obrnil, ako bo moj brat v redu prejel poslati denar. Pred par dnevi sem prejel pismo od brata, v katerem se mi zahvaljuje in mi hvali Vašo banko, da mu je izplačala rečeno svoto v celosti v teku 25 daj.

Za to se Vam zahvaljujem na Vaši hitri pošiljavi in Vam zopet pošiljam 20 dolarjev, katere izvolite poslati mojemu bratu. Posluševal se bom Vaše banke tudi za naprej in Vas svojemu prijateljem in rojakom priporočal.

S spoštovanjem
G. A. Pasajlić,
98 Denton St.
Hamtramck, Mich. 23. sept. 1920.

FRANÇOISKA ČRTA
"COMPAGNIE GENERALE
TRANSATLANTIQUE"

Naravnost v Hamburg. Posebni odhod s parnikom S. S. CAROLINE v soboto 23. oktobra 1920. Kabine in tretji razred na razpolago.

Pišite na urad družbe: 19 State street, New York, N. Y.

ZENITVENA PONUDBA.

Mladenič, star 35 let, se želi seznaniti s dekletom ali vdovo v svrhu ženitve. Sem mirnega vedenja ter imam prihranjeno mnogo svoto denarja in imam tudi stalno delo. Tajnost se strogo jamči. Slike vrnem na zahtevo. Ako katero resno misli na ženitev, naj piše svojo pismo po pošto na naslov "ZENIN," 2607 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Delavec, ki odda svoj glas ob volitvah kandidatov velebitima, poljubila bi, ki ga tope.